

Záhadné miesta

4. diel

150 tajomných
a zaujímavých miest

DAJAMA

po Slovensku

Záhadné miesta

4. diel

Ján Lacika

Zostavil: Daniel Kollár

Doc. RNDr. Ján Lacika, CSc. (*1956), geograf, fotograf a publicista, emeritný vedec a pedagóg. Pôvodne sa venoval vedeckej práci v Geografickom ústave SAV v oblasti geomorfológie a výskumu krajiny a pedagogickej činnosti na univerzitách v Nitre a Zvolene. Okrem vedeckej práce a výučby sa venuje písaniu populárno-náučnej a turistickej literatúry a encyklopedických diel, krajinárskej fotografii a tvorbe máp. Je autorom desiatok kníh a časopiseckých článkov a editorom odborných časopisov.

Záhľadné miesta

4. diel

1. vydanie, 2021

© Autor textu: Ján Lacika

Zostavovateľ a zodpovedný redaktor: Daniel Kollár

Technický redaktor: Marianna Lázničková

Jazyková úprava: Rút Facunová

© Fotografie: Ján Lacika (198), Daniel Kollár (2), Ján Aláč (1), Štefan Podolinský (1),

Zuzana Poláková (1), OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie (2),

Zuzana Obická, MsÚ Levice (2), archív vydavateľstva DAJAMA,

Wikipédia a súveká tlač

Staré pohľadnice: Ján Lacika, Ján Hanušin a archív vydavateľstva DAJAMA

Fotografia na obálke: Šomoška (Ján Lacika)

Úprava fotografií: Tomáš Votava

© Dizajn a typografia: Marianna Lázničková

Tlač: NIKARA, Krupina

Akkoľvek, hoci aj čiastočné použitie diela je dovolené len s písomným súhlasom vydavateľstva DAJAMA.

© RNDr. Daniel Kollár – DAJAMA

Karľoveské rameno 4B, 841 04 Bratislava-Karľova Ves

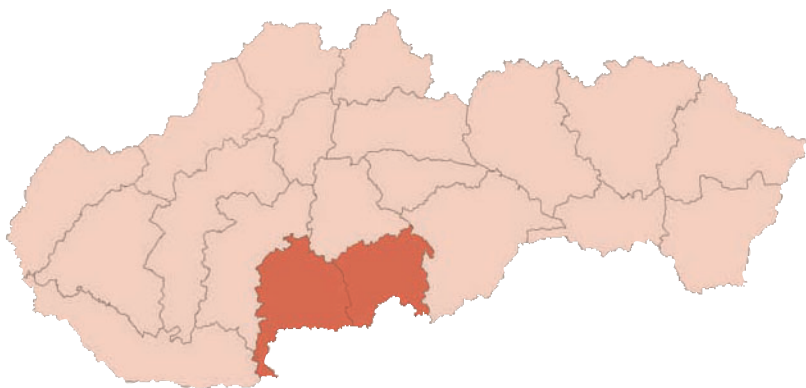
tel.: +421 (2) 36 317 02, info@dajama.sk, www.dajama.sk

Vydalo vydavateľstvo DAJAMA v roku 2021 ako svoju 345. publikáciu.

ISBN 978-80-8136-130-2

Obsah

Úvod.....	4
1. Novohradské záhady.....	7
Z Lučenca na Šomošku.....	7
Z Rapoviec do Poltára.....	30
Z Cinobane do okolia Modrého Kameňa	42
2. Hontianske záhady	63
Z Horšianskej doliny do Dudiniec.....	63
Zo Šiah do Veľkej Čalomije	86
Z Príbeliec na Vartovku	104
Z Krupiny do Banskej Štiavnice	130
3. Štiavnické záhady.....	161
Centrom Banskej Štiavnice	161
Okrajom Banskej Štiavnice	186

Úvod

Ľudstvo posúva vo vývoji vpred okrem iného aj ohromná túžba človeka po poznaní, objavovaní nového, neznámeho a záhadného. Záhady a tajomstvá v podstate každého z nás nesmierne vzrušujú a priťahujú. Možno aj preto, že je s nimi spojená patričná dávka neistoty a strachu. Nie je náhoda, že od detstva milujeme rozprávky, povesti, mýty a legendy, čo s nami zostáva vlastne po celý život. Na tom stojí dnešná ohromná popularita literárnej a filmovej tvorby zaoberajúcej sa mágiou, fantastikou a paranormálnymi javmi. Nie všetko, čo sa nám z tejto oblasti dostáva na internetové stránky, na pulty kníhkupectiev či na plátna našich kín a obrazovky televíznych prijímačov, je však náležite konfrontované s faktami a vedeckými poznatkami. Je pravdou, že mnohí o to ani nestoja. Pohľad tejto knižnej série vydavateľstva DAJAMA je iný, nazerá na naše slovenské záhadné a tajomné javy a úkazy cez prizmu vedeckého poznania alebo aspoň zdravého rozumu hľadajúceho pre ne nejaké rozumné a logické vysvetlenia. Kniha upriamuje pozor-

nosť nielen na to, čo si nedokážeme vysvetliť dnes, ale vracia sa aj k záhadám, ktoré trápili našich predkov a ukazuje spôsob, ako sa k ich objasneniu prišlo. Je dobré, keď môžeme s odstupom času sledovať, ako sa s vývojom vedy a ľudského poznania postupne rúcali mnohé naše tajomstvá a mýty a dokázali sme ich nahradiť pravdivými údajmi a faktami. Pekným príkladom je napr. postupné odhaľovanie sopečnej minulosti Štiavnických vrchov, ktoré trvá už viac ako dve storočia a stále nie je na konci. Priestor v tejto knihe dostávajú aj niektoré miestne zvláštnosti a kuriozity, ktorým síce vo všeobecnosti už rozumieme a vieme ich pochopiť, ale pre mnohým čitateľov mohli byť doteraz nepoznané, a teda záhadné. Dôležitou súčasťou publikácie sú aj rozličné ľudové povesti, legendy a rozprávky, v ktorých je vždy určitý kus historickej pravdy a zároveň aj realite sa vymykajúcej fantázie.

V štvrtom diele nášho „záhadologického“ bedkra čitateľov zavedieme na juh stredného Slovenska, do historických regiónov Novohrad

Banská Štiavnica

Spečený val

a Hont. Príroda tohto regiónu nám ponúka mnoho záhad. Ich podstatná časť sa týka faktu, že väčšina tunajších pohorí je vulkanická. Z tohto pohľadu je zvlášť zaujímavá Cerová vrchovina, kde sa sopečné deje ukončili relatívne nedávno a stopy, ktoré po sebe zanechali, sú ešte stále veľmi dobre čitateľné v teréne. Osobitou kapitolou sú Štiavnické vrchy, ktoré sa vďaka učencom z Banskej Štiavnice stali dejiskom prvých vedeckých správ o sopečnej minulosti Slovenska. Produkty dávneho vulkanizmu veľmi dobre poslúžili miestnym obyvateľom, či už ako originálne skalné obydlia vydlabané do poddajných tufov alebo ako nemierny zdroj bohatstva v podobe veľkého množstva rúd. Najväčšou záhadou regiónu je tajomný spečený múr nazývaný aj Val obrov tiahnuci sa od Sitna až k Dunaju. Mnoho nezodpovedaných otázok zostalo aj z čias tureckých vojen, ktoré Hont a Novohrad sužovali viac ako iné regióny Slovenska. Vydáme sa aj za tajomnými templárskymi rytiermi, ktorých pôsobenie v Banskej Štiavnici a na Pohroní je prinajmenšom také záhadné ako je záhadný tento legendárny mnišsky rád sám o sebe. Vďaka tému hľadačov pokladov a riešiteľov záhad sú hontianske

a novohradské hrady, o ktorých nám zostalo množstvo bizarných povestí a legiend. Pozoruhodné sú aj príbehy Balassovcov, Forgáčovcov, Dóczyovcov a ďalších vplyvných šľachtických rodov, ktoré písali pohnuté dejiny tohto regiónu a vstupovali nielen do historických análov, ale aj do príbehov ľudovej slovesnosti popolitého ľudu. Osobitnú pozornosť venujeme Andrejovi Kmeňovi, ktorý bol na začiatku 20. storočia nielen najväčší znalec Slovenska (osobitne Hontu), ale zároveň bol aj obdivuhodnou osobnosťou, ktorá mnohé úžasné záhady nielen pomenovala, ale sa pokúšala ich aj objasniť.

Podme teda spolu s touto knihou cestovať po tak trochu zabudnutom juhu stredného Slovenska, ktorý v oblasti tajomstiev a záhad nijako nezaostáva za inými regiónmi. Okrem nádhernej prírody, pútavej histórie a veľkého množstva hodnotných kultúrno-historických pamiatok môžu byť práve miestne tajomné a zaujímavé miesta veľkým stimulom rozvoja miest a dedín Novohradu a Hontu. Vyberme sa spolu objavovať tieto záhady a navštívme miesta, ktoré nás zaujmú svojou ne všednou malebnosťou a tajomnými príbehmi.

Ján Lacika

Novohradské záhady

Novohrad patrí medzi historické župy, ktoré sa v roku 1918 rozdelili medzi dva nástupnícke štáty rakúsko-uhorskej monarchie. Väčšina pripadla vtedajšiemu Československu, ale župný hrad, ktorý dal regiónu meno, sa ocitol v Maďarsku. V tejto kapitole čitateľov zavedieme do Cerovej vrchoviny, o ktorú sa Novohrad delí so susedným Gemerom, a zameriame sa na jej tajomnú sopečnú minulosť. Ďalšími prírodnými záhadami regiónu budú skamenené praveké stromy, cintorín dávno vyhynutých zvierat, čudesné stromové jaskyne, vo svete jedinečný mramor, ako aj slaná voda pochádzajúca z treťohorného mora. Zastávky putovania za novohradskými záhadami nás vrátia do dramatických kapitol dejín, v ktorých sa odohrávali urputné boje o uhorský trón a aj desivé nájazdy Tatárov a Turkov, plienenie lúpežných rytierov či súperenie šľachticov o priazeň krásnych žien.

Z Lučenca na Šomošku

Trasa A: Lučenec – Pinciná – Filákov – Čamovce – Širkovce – Šurice – Hajnáčka – Hodejov – Šiatorská Bukovinka

Lučenec (1)

Východiskom prvého výletu za novohradskými záhadami bude historické centrum mesta **Lučenec**. Mesto má dlhú a pohnutú

históriu siahajúcu až do 12. storočia, čomu však nezodpovedá jeho dnešný novodobý vzhľad. Starý Lučenec sa nadobro „stratil“ v neustálych vojnách, povstaniach či

*Kubinyiho námestie v Lučenci na začiatku 20. storočia
Hrad Šomoška*

Kubinyiho námestie v Lučenci

živelných pohromách a dnes je na jeho mieste moderné mesto s postavením regionálneho centra. Podľa historikov sa jadro stredovekého a kedysi zemepanského mestčka nachádzalo pod dnešným Kubinyiho námestím. Pod novogotickým kalvínskym kostolom v jeho severnej časti archeológovia objavili zvyšky gotického kostola. Možno predpokladať, že slúžil miestnej farnosti spadajúcej pod Ostrihomské arcibiskupstvo, ktorej

existencia je doložená už do roku 1190. Vedľa kostola pravdepodobne stála pevnosť, ktorú dal v roku 1128 postaviť uhorský palatín Lampert Losonczy. Stavbu využívanú ako župný archív a miesto zasadnutí Novohradskej stolice zničilo v roku 1451 žoldnierske vojsko Jana Jiskru a neskôr bola prekrytá rozširujúcim sa farským kostolom.

Za najstaršou históriou Lučenca sa musíme vydať na severný okraj mesta do Opatovej. Tak ako

Lučenský pelikán

Hoci pelikány nie sú súčasťou slovenskej fauny a pravdepodobne u nás nežili ani v minulosti, je prekvapujúce, že sa tento majestátny vodný vták s obrovským zobákom dostal do erbu slovenských miest Lučenec a Hanušovce nad Topľou. Aj keď mestský znak Lučenca vznikol až v 18. storočí, na jeho vytvorenie použili staršiu cirkevnú symboliku. Je známe, že už v 15. storočí sa na Slovensku ako symbol Kristovej obete na kríži používal výjav s pelikánom. Podobenstvo pelikána, ktorý nemá čím nasýtiť svoje tri hladné mláďatá, a preto ich kŕmi vlastnou krvou z rany, ktorú si vyďobal na hrudi, našlo odraz aj v miestnom erbe. V symbolike lučenského erbu sa však hľadali aj iné významy. Jestvuje úvaha o tom, že lučenským heraldickým vtákom nie je pelikán, ale bájnny vták fénix schopný povstať z popola. V takom prípade by tri mláďatá symbolizovali tri veľké požiare, ktoré postihli mesto v rokoch 1451, 1622 a 1849. Po každej z týchto pohrôm sa mesto dokázalo obnoviť.

v centre, aj tu sa tajomstvá temného stredoveku skrývajú pod zemou a čakajú na archeológov, aby ich objavili a objasnili. Názov niekdajšej obce (dnes mestskej časti) napovedá, že súvisí s cirkvou. Po tatárskom vpáde tu vznikol cisterciánsky kláštor majúci okrem duchovnej aj funkciu opätovnej obnovy a kolonizácie spustošeného Novohradu. Podobne ako farský kostol v meste, aj kláštor neprežil dramatické udalosti spojené so zápasom o uhorský trón v polovici 15. storočia. Okolo kláštora v Opatovej je mnoho záhad a nejasností. Nie je celkom jasné miesto, kde stál, a aj keď je miestny cintorín favoritom v jeho hľadaní, uvažuje sa aj nad tým, že by mohol byť pod miestnym secesným kaštieľom. Je možné, že Jiskrovi žoldnieri kláštor premenili na vojenskú pevnosť, o ktorej sa píše v historických prameňoch.

Bitka pri Lučenci

Historici predpokladajú, že niekde blízko lučenskej pevnosti sa 7. septembra 1451 odohrala pamätná bitka pri Lučenci, v ktorej vojsko Jana Jiskru porazilo početnejšiu armádu Jána Hunyadyho.

Výsledok bitky údajne ovplyvnila možnosť víťazných vojakov úspešne sa brániť v spomínanej pevnosti. Keďže sa prvý diel románovej trilógie Bratstvo od Aloisa Jiráska nazýva Bitka pri Lučenci, je hlavná ulica v Opatovej pomenovaná po tomto českom spisovateľovi a pamätná tabuľa na budove starej školy pripomína jeho návštevu mesta v roku 1896.

Náhodnému návštevníkovi územia juhovýchodne od Lučenca sa bezpochyby musí miestna krajina zdať tajomnou a zvláštnou. Prírodné scenérie pohraničnej oblasti na pomedzí Novohradu a západného Gemera sú na prvý pohľad iné ako v ostatných kútoch Slovenska. Cerová vrchovina je vskutku jedinečným pohorím, ktorému náprotivok musíme hľadať v zahraničí, napr. severne od maďarského Balatonu alebo v oblasti Auvergne v srdci Francúzska. Nie náhodou sa tieto pomerne vzdialené regióny na seba podobajú, spája ich totiž spoločná sopečná minulosť. O niekdajších sopkách, ktoré boli kedysi aj na Slovenku, sme až do začiatku 19. storočia vôbec nič nevedeli.

Secesný kaštieľ v Opatovej

Hajnáčska kotlina v Cerovej vrchovine

Ako prví na to prišli vtedajší vzdanci odhaľujúci prírodnú históriu Štiavnických vrchov a s odstupom mnohých desaťročí sme objavili sopky aj v Cerovej vrchovine. Toto pohorie, zasahujúce aj na územie susedného Maďarska, svoju záhadnú minulosť ani príliš neskrýva, pretože krivky mnohých vrchov sa nápadne ponášajú na sopečné útvary.

Je pritom zaujímavé, že v geologickej stavbe Cerovej vrchoviny tvoria vulkanické horniny iba približne sedem percent. Miestne vulkány patria na Slovensku medzi najmladšie a mladší od nich je len Putikov vršok v Štiavnických vrchoch. Vulkanická činnosť tu prebiehala vyše štyri milióny rokov. Začala sa asi pred 5 miliónmi rokov a posledné sopečné erupcie tu doznali asi pred pol miliónom rokov. Ide teda o mladšie vulkány v porovnaní s obrovitými strato-vulkánmi v Štiavnických vrchoch či na Poľane. Cerovské vulkány sa aktivizovali v prvotnej krajine budovanej mäkkými trefohornými morskými sedimentmi. Vriaca čadičová láva sa vyliala do znížených

častí nelysokej vrchoviny a zaplnila doliny a kotlinky. Čadič stuhol na tvrdú odolnú horninu a vytesnil z dolín miestne riečky, ktoré si museli hľadať nový priestor na svoj tok. Keďže mäkké sedimenty, ktoré tu dominovali pred začiatkom vulkanizmu, boli pre tečúcu vodu menšou prekážkou ako tvrdá stuhnutá láva, postupne došlo k posunu starých riečisk na miesta, kde predtým boli nízke tzv. medzidolinové chrby. Nastal jav, ktorý geomorfológovia nazývajú inverzia reliéfu. Krajina sa prakticky otočila naruby. Tam kde boli pôvodne doliny, sú dnes chrby a naopak, na mieste bývalých chrbtov sú teraz zníženiny.

Šošovka nad Lučencom

Databáza trnavského UFO klubu založeného v roku 1992 eviduje takmer 400 udalostí, ktoré sa javia ako záhadné. Je medzi nimi aj správa z októbra 1993, podľa ktorej na nočnej oblohe nad Lučencom svedkovia spozorovali neznámy objekt šošovkovitého tvaru. Tmavo sfarbené teleso malo po obvode ďalekohľadom rozpoznateľné

obdĺžnikové žlté okienka a okolo objektu bolo vidno žltozelený pás. Zo záhadného objektu s odhadovanou veľkosťou asi 500 metrov svietili smerom na zem dva modré neónové lúče. Podľa svedkov stálo bez pohnutia vo výške asi tri kilometre, kým sa zrazu nedalo do pohybu a obrovskou rýchlosťou odletelo smerom na Filákovu.

Pinciná (2)

Archeologický prieskum v obci Pinciná, ležiacej východne od Lučenca, sa v roku 1982 zameriaval na zaniknutý kostol a cintorín objavený v lokalite Temetódomb.

K zozbieranému materiálu sa po troch desaťročiach vrátili pracovníci Novohradského múzea v Lučenci a s prekvapením zistili, že medzi hĺbou črepov sa nachádzajú drobné detské kosti.

Podobný nález je známy aj z lokality Bizovo v katastri obce Gortva v gemerskej časti Cerovej vrchoviny. V tomto prípade však išlo o novorodenca uloženého do podobného hrnca datovaného do 16. storočia. K uloženiu nádoby s dieťaťom mohlo dôjsť aj neskôr, po zániku miestneho kostola na začiatku 17. storočia. V treťom prípade, ktorý zdokumentoval archeológ Václav

Pohreb novorodenca

V prípade nálezu v Pincinej išlo o telesné pozostatky, ktoré boli pôvodne uložené na večný odpočinok do hlineného hrnca vajcovitého tvaru. Nádoba vytáčaná na rýchlo rotujúcom hrnciarskom kruhu s bočným pásikavým uchom a bohatým červenohnedým maľovaným dekorom pravdepodobne pochádza zo 17. storočia. Antropologický výskum veľmi dobre zachovaných kostrových pozostatkoch naznačil, že mohlo ísť o predčasne narodené dieťa.

Okolie samoty Bizovo

Furmánek, ide o nález kostry dieťaťa uloženého do chlebovej pece pri Hajnáčke (str. 19). Podľa odborníkov zvláštny spôsob pochovávania do hlinených nádob mimo vysvätenú zem, napr. na mieste zaniknutého kostola, asi súvisí s tým, že šlo o tzv. nečistých mŕtvych, novorodencov alebo malé a ešte nepokrstené deti. Podľa Augustínovej teológie sa dostali do večného zatratenia, a preto nemohli spočínúť v klasickom hrobe. Dávali ich na roveň ťažkých zločincov a samovrahov. Až prekonaním dogmy bipolárnej povahy onoho sveta, v ktorom bolo len nebo a peklo, dostali neviniatku šancu. Bol ňou tretí rozmer – očistec. Táto teologická reforma sa udiala už v 12. storočí, ale zdá sa, že do niektorých oblastí vtedajšieho Uhorska si našla cestu až po vyše štyristo rokoch.

Fiľakovo (3)

Záhady Cerovej vrchoviny začneme spoznávať v južnejšie položenom **Fiľakove**, ktoré je vstupnou bránou do tohto zaujímavého sopečného regiónu. Črty malebnej okolitej krajiny vonkoncom nedávajú tušiť, že tu v geologickej

minulosti vyčíňali nebezpečné sopky, ktoré vulkanológovia nazývajú maar. Ide o veľmi explozívny typ vulkánu s pomerne jednoduchou stavbou. Vzniká prestrelením nadožia nad magmatickým krbom, čím sa vytvorí hlboký kruhový kráter lemovaný nízkym tufovým valom. Po ukončení erupcie sa kráter zvyčajne stáva jazernou jamou. Pre maary s jazerami je typické nemecké pohorie Eifel. Dvojica fiľakovských maarov je výrazne deštruovaná. Krátery sa tu nezachovali a zostali len tri nízke tufové vršky, na jednom z ktorých stojí Fiľakovský hrad. Na ich deštrukcii sa podpísal čas, veď od ostatných erupcií uplynulo približne pol milióna rokov. Starší a ešte viac zdenudovaný maar bol aj pri Hodejove v doline riečky Gortva.

Dominantom mesta je Fiľakovský hrad stojaci na zvyšku tufového valu maaru (podobnú geologickú stavbu má aj neďaleký Červený vrch). Hrad je vybudovaný z rovnakej, do červena sfarbenej sopečnej horniny, a preto vyzerá akoby jeho hrady boli na svojom mieste od nepamäti. Pravdou je, že počiatky Fiľakovského hradu siahajú prinajmenšom do čias tatárskeho

Filakovo z hradu

vpádu do Uhorska v 13. storočí. Archeologické nálezy svedčia o tom, že hradný kopec ľudia obývali už dávno predtým. O tom, ako hrad vznikol, hovorí jedna z miestnych povestí.

Pes – objaviteľ

Za postavením Filakovského hradu vraj treba hľadať jedného

pastierskeho psa, ktorý pri strážení oviec vyčuchal veľký poklad. Jeho hodnota bola údajne taká veľká, že sa zaň dal postaviť taký mocný kamenný hrad, ktorý ako jeden z mála dokázal odolať útoku tatárskych hôrd. Keďže psík sa nazýval Ucháň, po maďarsky Füles, nový hrad nazvali Fülek, po slovensky Filakovo.

Bebekova bašta Filakovského hradu

Do 13. storočia nás vracia azda najznámejšia povest' o Fiľakovskom hrade. Jej hlavným hrdinom je reálna historická osobnosť rytier Fulko (maďarsky Fulkos). Zachovala sa dobová písomnosť z roku 1246, podľa ktorej kráľ Belo IV. hradného pána tohto mena potrestal zhabaním všetkého majetku. Podľa povesti bola príčinou tohto trestu rytierova láska ku sedliackej dcére Alžbete, ktorá ho opantala svojou nevšednou krásou. Mladé dievča si vzal so sebou na hrad a zahrnul ju bohatstvom a prepychom. Hýrivý život s mladým temperamentným dievčaťom však Fulka stál mnoho peňazí, a preto na svojom hrade začal raziť falošné peniaze. Keď mu na to panovník prišiel, okrem toho, že mu skonfiškoval všetky majetky, donútil ho ešte aj brániť svoju časť v nerovnom súboji s iným rytierom. Keďže mal bojovať nahý a bez zbraní, radšej s hanbou utiekol. Zbedačený šľachtic na úteku žil

ako posledný tulák a nikoho preto neprekvapilo, keď po čase jeho zúboženú mŕtvolu našli v lese. Len nebolo jasné, či spáchal samovraždu alebo zomrel od hladu, zimy či vysilenia.

V roku 1242 sa obrancovia hradu ešte mongolským útočníkom ubránili, avšak v roku 1544 tureckému vojsku už nie. Po dobytí ho Turci spolu s podhradským mestečkom okupovali takmer štyri desaťročia. Begovia Kara Hamza a Šaman z hradu spravovali tzv. fiľakovský sandžak a mestečko premenili na svoj moslimský obraz. Orientálnu atmosféru vtedajšieho Fiľakova charakterizovali také svojráznosti, akým bol napr. miestny čulý trh s otrokmi, na ktorom sa údajne predalo do otroctva okolo dvoch tisíc kresťanov. Okupácia však mala aj svoje lepšie stránky. Vo Fiľakove v tom čase vznikli nádherné turecké kvetinové záhrady, postavili sa stajne pre karavány, vybudoval sa

Hradná studňa

Z histórie hradu sa traduje aj jedna ľudová povest', ktorá mohla pokojne byť aj reálnym príbehom. Je o hradnej studni na dolnom hradnom nádvorí, ktorá počas obliehania Fiľakovského hradu nečakane vyschla. Hladina v nej zrazu klesla tak hlboko, že zúfali obrancovia z nej ťahali len blato a po krátkom čase celkom vysmädnutí odovzdali hrad nepriateľovi. Keď bol hrad už v tureckých rukách, voda sa do studne opäť vrátila. Vtedy to ľudia chápali ako kliatbu či naplnenie zlého osudu. Z pohľadu súčasníka to má celkom racionálne vysvetlenie. V čase tureckého plienenia vojská využívali v boji účinný arzenál. Kamenné stredoveké hrady nedokázali čeliť mohutnej delostreleckej kanónade s veľkou deštruktívnou silou. Je teda celkom možné, že otrasy z dopadajúcich delových gúľ spôsobili dočasné upchatie chodbičiek a puklín v skalnom masíve hradného kopca a zabránili tečeniu vody do hradnej studne. Po skončení strelby z kanónov nahromadená podzemná voda prerazila blatom upchaté vodné cestičky a studňa sa ňou opäť naplnila.

